

Česká společnost entomologická

Czech Entomological Society

Viničná 7, CZ -128 00 Praha 2, Czech Republic

e-mail: entospol@gmail.com

tel.: +420221951887

IČO: 444693

www.entospol.cz

Správa Národního parku České Švýcarsko
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa

Odpověď na dotaz ze dne 6.12.2017, č.j. SNPCS 07051/2017

Věc: Stanovisko k možnosti kompenzačních opatření ve prospěch biotopu 3270 Bahnité břehy řek s vegetací svazů *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidention* p.p. (dle klasifikace Natura 2000) na řece Labi v případě realizace Plavebního stupně Děčín

Jedním ze základních poslání České společnosti entomologické (ČSE) je v souladu s § 2, odstavcem 14 a 15, Stanov ČSE ochrana přírody a životního prostředí. Výbor ČSE proto pověřil doc. PaedDr. Jana Farkače, CSc., vědeckého tajemníka ČSE (a předsedu Carabidologické sekce), k dalšímu jednání ve věcech ochrany přírody Dolního Labe s dotčenými orgány státní správy a to v souladu s projeveným vyjádřením a dlouhodobým odborným názorem ČSE.

Odpověď na Váš dotaz

Biotop 3270 je v ČR vázán zejména na málo regulované části toku, kde se projevuje příčnými stavbami neovlivněná přirozená a specifická dynamika řeky, která udržuje velké plochy náplavů v počátečních stádiích sukcese a tedy i vhodné podmínky pro výjimečné druhy bezobratlých. Jejich rozsah v úseku EVL Labské údolí je mimořádný, navíc na ně navazuje úsek přírodě blízkého toku řeky Labe v Německu. Výstavbou a provozem vodního díla na dolním toku Labe v ČR by byl přírodě blízký charakter toku nevratně zničen.

Vzhledem ke zcela unikátnímu postavení říčních náplavů Dolního Labe v rámci naší republiky, což dokazuje přítomnost řady výjimečných ripikolních druhů bezobratlých (viz např. komentář k výskytu druhu *Bembidion argenteolum*, který zde žije na jediné lokalitě v ČR (!) v poznámce níže), **není možná kompenzace negativních vlivů**, a to ani vybudováním „podobného“ biotopu kdekoli v území ČR (nesrovnatelné podmínky, navíc některé unikátní druhy bezobratlých žijící na posuzovaném území nežijí nikde jinde v ČR), a nelze také ani žádný druh bezobratlého živočicha transferovat. O unikátnosti podmínek Dolního Labe na našem území svědčí mimo jiné také skutečnost, že na zdánlivě podobných biotopech po celém území ČR unikátní druhy našeho Dolního Labe nežijí (!).

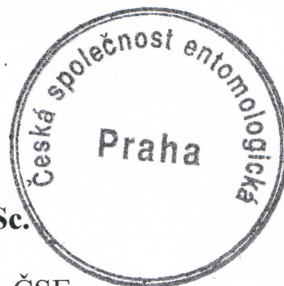
Konstatujeme, že na základě našich znalostí a dlouhodobého studia bezobratlých živočichů říčních náplavů střední Evropy, nelze v podobném rozsahu, kvalitě a při zachování identických ekologických podmínek kompenzovat významný negativní vliv na tento unikátní typ prostředí.

ČSE si vyhrazuje právo toto stanovisko na základě nově zjištěných dat z předmětného území doplňovat.

V Praze, dne 7. prosince 2017

doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc.
vědecký tajemník ČSE
a předseda Carabidologické sekce ČSE

Poznámka:

Stanovisko ČSE je dlouhodobě neměnné, jak dokazují různá vyjádření ČSE k problematice ochrany přírody Dolního Labe v souvislosti s dlouhodobými návrhy splavnění této části. ČSE se v této věci opakovaně vyjadřovala, např. 1. června 2004 k rukám předsedy vlády, 26. ledna 2006 k rukám ministra životního prostředí, 23. ledna 2012 pro AOPK ČR, Správu CHKO Labské pískovce a Krajské středisko AOPK Ústí nad Labem, 26. března 2012 k dopracované (doplněné) dokumentaci EIA k rukám MŽP ČR, ČIŽP a Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, nebo 11. dubna 2016 zasláním stanoviska k dokumentaci „Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem – státní hranice ČR/SRN – Plavební stupeň Děčín“ (MŽP 102) adresované MŽP.

Připomínáme, že v roce 2012 se ČSE vyjádřila ke klíčovému nedostatku dokumentace, konkrétně k práci „Průzkum druhů střevlíkovitých štěrkopískových pláží úseku Labe mezi Ústím nad Labem a státní hranicí se zvláštním zřetelem na výskyt šidlatce *Bembidion argenteolum* a doplněný o posouzení významu kamenných výhonů“, kterou zpracovali manželé Bartákové (Bartáková & Barták 2009). Připomínáme náš stále aktuální text z roku 2012: „*Autoři, zjevně si vědomi nemožnosti splnění požadavků zadavatele a spolupracovníka, výsledky ani nestanoví, pouze kombinují tři závěry s třemi pracovními hypotézami (?). Je to logické, protože ze třech návštěv (!) jediné dosud známé lokality výskytu Bembidion argenteolum v Loubí s konstatováním, že během těchto třech návštěv nebyl zjištěn, závěry udělat skutečně nelze. Jejich práce se nezabývá nejdůležitějšími aspekty výskytu B. argenteolum, totiž velikostí frakcí a kompaktností štěrkopískových lavic (autoři studie tyto plochy nazývají v úvodu „pláže“), velikostí jejich plochy a především vlivem různě velkých průtoků a s nimi spojeným promýváním těchto štěrkopískových lavic. Z metodiky navíc nevyplývá, zdali umí autoři druh B. argenteolum na lokalitě zjistit. Osídlení výhonů, které jsou také posuzovány, je možné jistě až po delší době, cca po 10-15 letech, kdy je teprve možné uvažovat o jakémisi „zpřirodnění“ vlivem činnosti řeky. Práce vůbec nehodnotí možnou chybu, která je často způsobena nízkou početností populace vzácných druhů a tedy nízkou chytatelností (až nechytatelností) jejich jedinců. Je jasné, že i v době, kdy druh B. argenteolum nebyl dlouhá desetiletí z Dolního Labe potvrzován (a to navzdory stálým průzkumům členy Carabidologické sekce ČSE), jistě zde přežíval. Jinak by zde nebyl v roce 2004 a 2006 chycen (Blažej, Farkač, Häckel & Sehnal 2007). Proto vyjádření manželů Bartákových, založeném na třech exkurzích, prakticky nelze použít k jakémukoliv odpovědnému rozhodnutí zodpovědných orgánů, včetně rozhodnutí z hlediska poškození zájmu ochrany přírody, tedy zájmu veřejného. Manželé Bartákové zcela ignorují písemnosti, které k záměru v posledních letech vznikly (neuvádějí ve své práci žádné, seznam literárních pramenů totiž, zřejmě záměrně, chybí), stejně tak vědecké publikace z našeho území i sousedního Německa (např. práce J. Geberta, také faunistickou databázi saských (i německých) střevlíkovitých atd.) a je možné konstatovat, že v některých komentářích dokonce zlehčují významnost zkoumaných lokalit pro biodiverzitu, což je samozřejmě dáno neznalostí a povrchností přístupu autorů k dané problematice...“.*

Zmíněný druh byl nalezen na jediné lokalitě v Loubí – 1 ex. v roce 2004 a 3 ex. v roce 2006 (Blažej, Farkač, Häckel & Sehnal 2007: Faunistic Records from the Czech Republic – 238. Coleoptera: Carabidae. *Klapalekiana* 43: 213-214).

Vzhledem k tomu, že původní dokumentace EIA byla odmítnuta již 23. května 2011 (Posuzování vlivů záměru „Plavební stupeň Děčín“ na životní prostředí – vrácení dokumentace vlivů záměru na životní prostředí k dopracování, Zn. 23017/ENV/11), odmítli jsme na základě nic nevysvětlujících nových tezí přijmout po bezmála 5 letech její dopracování, a to navzdory tomu, že pro investora MŽP zpracovalo již 23. května 2012 shrnutí (Posuzování vlivů záměru „Plavební stupeň Děčín“ na životní prostředí – doplnění dokumentace vlivů záměru na životní prostředí, Zn. 36212/ENV/12) s poznámkou, že takový projekt prostě nelze v zákonných podmínkách ČR/ EU realizovat.